JAARVERSLAG 1958 HUMANITAS

VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG
J. W. BROUWERSTRAAT 16 – AMSTERDAM-Z. – TEL. 721044 – POSTGIRO 582000

Evenals vorige jaren is ons ledenorgaan weer de overbrenger aan de leden van het jaarverslag van het bestuur. De hoofdzaken van beleid en beheer worden daarin in beknopte vorm behandeld.
Aangezien in een zakelijk en beknopt verslag slechts weinig ruimte is om wat dieper op de inhoud van het in onze diverse secties verrichte maatschappelijk werk in te gaan heeft het bestuur besloten naast dit nummer van 'Van Mens tot Mens' één nummer van ons kaderorgaan geheel te wijden aan een serie 'inhoudsverslagen' van onze landelijke secties en werkcommissies. Behalve aan het werk van het afgelopen jaar, aan de terugblik dus, zal daarin ook een gedeelte worden gereserveerd voor onze visie op de toekomst, hetgeen minstens even belangrijk is.

Bestuur

Het hoofdbestuur van Humanitas was op 31 december 1958 als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur:

mr. dr. J. in 't Veld, Den Haag, voorzitter,
mr. B. van der Waerden, Amsterdam, vice-voorzitter,
mej. M. Dijkstra, Amsterdam, algemeen secretaris,
dr. L. I. de Winter, Aerdenhout, algemeen penningmeester,
J. Landman, Amsterdam,
C. M. Swiebel, Den Haag,[1])
G. Rietveld, Rotterdam.

Leden:

J. v. d. Berg Jeths, Hengelo,
mr. H. Boasson, Amsterdam,[1])
H. Boomsma, Sneek,
B. Drukker, Schiedam,
G. Goosen, Rotterdam,
mr. P. van 't Hoff, Eindhoven,
mej. E. H. Kloevekorn, Sint Laurens,
J. Schnetz, Den Haag,
J. Schuitevoerder, Utrecht,
S. Sytema, Assen,
mevr. S. Timmermans-Boon, Amsterdam,
F. H. W. Vliegen, Haarlem,
drs. W. F. G. Wiese, Hoorn,
H. Zunderman, Leiden.

Adviserende leden:

Prof. mr. W. F. C. van Hattum, Den Haag, voorzitter sectie Reclassering,
P. A. Pols, Amersfoort, voorzitter sectie Kinderbescherming,
I. Sluijter, Bennebroek, voorzitter sectie Gerepatrieerdenzorg.

Erelid:

P. C. Faber, Amsterdam.

[1]) voorzitters van respectievelijk de secties gezinsverzorging en bejaardenzorg.

Gewesten

Volgens de richtlijnen van het congres in 1957, opgenomen in het nieuwe Huishoudelijk Reglement, hebben in 1958 de besturen van twee gewesten de reorganisatie tot gewestelijk centrum doorgevoerd.
In Zuid-Holland werd, met een fiat van het hoofdbestuur, aan het eind van het jaar de gewestelijke structuur gemoderniseerd en het gewest Overijsel volgde korte tijd later dit voorbeeld.
In Zuid-Holland kwam op 1 oktober 1958 met de aanstelling van een gewestelijk maatschappelijk werkadviseur de afronding van deze reorganisatie tot stand, terwijl in Overijsel het centrumbestuur de aanstelling van een gewestelijk functionaris zo ver heeft voorbereid, dat gegronde hoop mag worden gekoesterd, dat men ook daar spoedig over een eigen beroepskracht zal kunnen beschikken.
In het gewest Drente is de opbouw enigszins anders verlopen.
Het zeer actieve gewestelijke bestuur heeft daar, na grondige voorbereiding, reeds op 1 maart 1958 een functionaris aangesteld, hoewel nog geen gewestelijk centrum was gevormd. Gezien de nauwe samenwerking tussen de Drentse afdelingen onderling, is dat daar zeker geen handicap gebleken.

De dagelijkse besturen in de gewesten van Humanitas waren in 1958 als volgt samengesteld:

Friesland:

mevr. F. van Oostrum-de Boer, Leeuwarden, voorzitster,
mevr. G. de Blaauw-Hilgenga, Leeuwarden, secretaris,
D. Beeksma, Leeuwarden, penningmeester.

Groningen:

J. Baarveld, Groningen, voorzitter.
P. J. Sitton, Sappemeer, secretaris/penningmeester.

Drente:

S. Sytema, Assen, voorzitter,

G. A. M. v. d. Muyzenberg, Assen, secretaris (wnd.),
J. Wiersema, Assen, penningmeester,

Overijsel, gewestelijk centrum:
G. J. van Linschooten, Deventer, voorzitter,
H. A. te Riet, Almelo, 2de voorzitter,
C. P. v. d. Klooster, Zwolle, secretaris,
ir. A. Kalff, Hengelo, penningmeester.

Noord-Holland: (tijdelijk, in begin 1959 definitieve voorziening)
F. S. Noordhoff, Haarlem, voorzitter,
P. Adriaanse, Bussum, secretaris,
E. Veuger, Zaandam, penningmeester.

Utrecht:
mevr. A. Duisterhof-Fiegen, Zeist, voorzitster,
J. Praas, Utrecht, secretaris,
B. M. Sibum, Amersfoort, penningmeester.

Zuid-Holland, gewestelijk centrum:
H. Drukker, Schiedam, voorzitter,
H. Voogd, Den Haag, secretaris,
J. Pasman, Voorburg, penningmeester.

Noord-Brabant:
mr. P. van 't Hoff, Eindhoven, voorzitter,
P. S. Bruinsma, Eindhoven, wnd. secretaris,
dr. A. Bril, Eindhoven, penningmeester.

Zeeland:
mej. E. H. Kloevekorn, Sint Laurens vertegenwoordigster.

Ledental

De toename van het aantal leden bedroeg in 1958 1000.
Van 1955 af schommelde het ledenwinstpercentage steeds tussen 15 pct. en 10 pct. Dit jaar is het 8 à 9 pct.

De cijfers van de laatste drie jaar zijn

1956	11.000
1957	12.124
1958	13.124

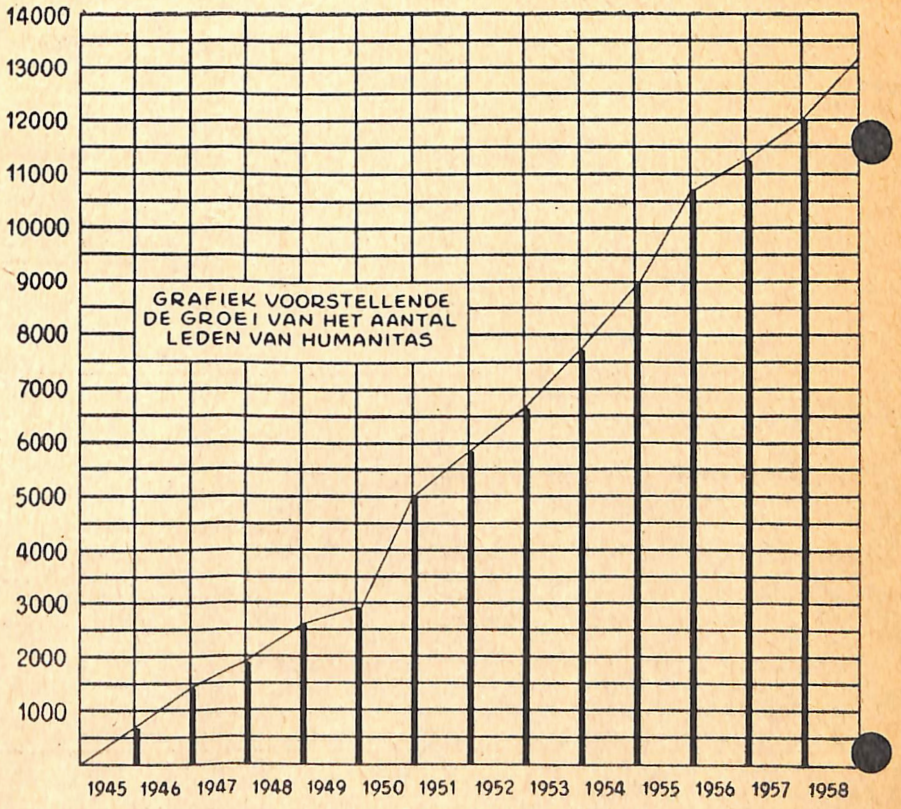

Ledenstaat	1/1/'58	31/12/'58	bij	af
Afdelingen				
Aalsmeer	37	52	15	—
Alkmaar	51	49	—	2
Almelo	184	182	—	2
Amersfoort	124	122	—	2
Amstelveen	46	47	1	—
Amsterdam	1232	1560	328	—
Apeldoorn	26	40	14	—
Appelscha/Oosterwolde	73	64	—	9
Arnhem	261	267	6	—
Assen	75	95	20	—
Bergen op Zoom	32	28	—	4
Bilthoven	77	77	—	—
Beverwijk	31	55	24	—
Breda	111	143	32	—
Brouwershaven	14	10	—	4
Coevorden	46	42	—	4
Delft	213	218	5	—

Ledenstaat	1/1/'58	31/12/'58	bij	af
Afdelingen				
Deventer	52	53	1	—
Doetinchem	63	59	—	4
Dordrecht	382	358	—	24
Drachten	31	35	4	—
Edam	26	26	—	—
Ede	46	37	—	9
Eindhoven	192	183	—	9
Emmen	18	18	—	—
Enkhuizen	15	17	2	—
Enschede	63	66	3	—
Flakkee	8	6	—	2
Franeker	—	5	5	—
Goes	10	10	—	—
Gooi-Noord	164	159	—	5
Gouda	75	76	1	—
's-Gravenhage	792	903	111	—

Afdelingen	1/1/'58	31/12/'58	bij	af
Groningen	437	476	39	—
Haarlem	552	626	74	—
Harlingen	9	9	—	—
Havelte	—	13	13	—
Heerenveen	31	77	46	—
Heerlen-Mijnstreek	245	200	—	45
Den Helder	115	115	—	—
Hengelo	123	163	40	—
's-Hertogenbosch	33	32	—	1
Hilversum	219	260	41	—
Hollandseveld	17	11	—	6
Hoogeveen	46	53	7	—
Hoogezand-Sappemeer	20	31	11	—
Houtigehage	19	30	11	—
Jubbega	26	25	—	1
Leerdam	73	72	—	1
Loosdrecht	38	42	4	—
Leeuwarden	228	249	21	—
Leiden	100	112	12	—
Meppel	19	34	15	—
Marum	18	16	—	2
Middelburg	92	88	—	4
Musselkanaal	10	11	1	—
Nieuw-Amsterdam	9	—	—	9
Nieuw-Buinen	—	6	6	—
Nijmegen	194	197	3	—
Ommen	11	9	—	2
O.-Zeeuws-Vlaanderen	16	—	—	16
Opsterland	113	116	3	—
Rhenen	25	26	1	—
Roosendaal	13	13	—	—
Rotterdam	2474	2612	138	—
Schiedam	76	76	—	—
Schoonoord	10	9	—	1
Sneek	56	75	19	—
Soest	32	—	—	32
Texel	76	74	—	2
Tilburg	71	78	7	—
Utrecht	475	441	—	34
Velp	58	55	—	3
Velsen	81	101	20	—
Vlaardingen	95	101	6	—
Vlissingen	38	33	—	5
Voorburg	78	169	91	—
Wageningen	86	100	14	—
Westelijk Schouwen	7	7	—	—
Winschoten	29	40	11	—
Woerden	28	28	—	—
Wolvega	30	22	—	8
Zaanstreek	200	195	—	5
Zaltbommel	43	39	—	4
Zandvoort	28	28	—	—
Zeist	20	32	12	—
Zierikzee	47	44	—	3
Zutphen	36	47	11	—
Zwolle	130	130	—	—
Algemene leden	399	414	15	—
	12124	13124	1264	264

Ledenstaat gezinsvereniging

Almelo	150	Dordrecht	1350	Den Haag	88	Utrecht	240
Amersfoort	122	Eindhoven	174	Haarlem	515	Wageningen	155
Amsterdam	425	Enschede	82	Mijnstreek	200	Zierikzee	30
Delft	540	Groningen	480	Nijmegen	166	Zwolle	700
							5417

Rotterdam heeft een speciale gezinsverzorgingsdienst zonder leden.

Afdelingen

Op 31 december telde Humanitas 86 (v.j. 85) afdelingen.
In Havelte, Nieuw-Buinen en Franeker werden nieuwe afdelingen opgericht. De afdelingen Nieuw-Amsterdam en Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen werden omgezet in correspondentschappen, hetgeen meer in overeenstemming is met de positie van Humanitas daar ter plaatse. De afdeling Enkhuizen zal opgaan in de streekafdeling West-Friesland. Het aantal correspondentschappen bedroeg eind 1958 32 (vorig jaar 30). De vereniging heeft in 1958 ook weer meer algemene leden gekregen. Er zijn nu 414 verspreide leden.
In afdelingen en gewesten van Humanitas werken nu 2 provinciale maatschappelijk werk-adviseurs, 3 directeuren van afdelingen, (Rotterdam, Amsterdam en Den Haag), 11 maatschappelijke werkers(sters) voor het algemeen maatschappelijk werk, (Amsterdam, Arnhem, Groningen, Den Haag, Haarlem, Hilversum, Rotterdam, Dordrecht en Zaanstreek), 4 jeugd-maatsch. werksters (Amsterdam, arrondissement Utrecht gevestigd te Amersfoort en Rotterdam), 18 maatsch. werksters of bevoegde leidsters voor de gezinsverzorging in diverse afdelingen, 7 maatsch. werkers(sters) voor de gerepatrieerdenzorg (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Overijsel, rest van Noord-Nederland en rest van Zuid-Nederland), 7 administratieve medewerkers in diverse grote afdelingen en 134 gezinsverzorgsters in onze gezinsverzorgingsafdelingen.

De stichting Kindertehuizen had in 1958 18 mensen in dienst. In totaal had de vereniging Humanitas in 1958 225 medewerkers in vaste dienst (vorig jaar 194). Boven dit aantal werkt in de gezinsverzorgingsafdelingen nog een groot doch wisselend aantal gezinshulpen met een tijdelijk dienstverband. Geleidelijk krijgt Humanitas in afdelingen in grotere plaatsen de beschikking over een eigen kantoor. Aan het eind van 1958 hadden de afdelingen Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Haarlem, Groningen, Leeuwarden, Utrecht, Hilversum, Arnhem, Dordrecht en Zaandam een eigen pied à terre voor spreekuur, administratie en vergaderingen.
Voor nadere bijzonderheden over de organisatie van het maatschappelijk werk in de afdelingen raadplege men de plaatselijke jaarverslagen.

Centraal bureau

De staf van het centraal bureau onderging enkele wijzigingen. Mevrouw A. M. P. Ploeger-Schaapman, de secretaresse van de sub-sectie voordijwerk verliet onze dienst. Haar werkzaamheden werden voor een belangrijk deel overgenomen door mej. A. Zijlstra, administratrice der voogdijvereniging.
Mej. Ch. A. Loen nam het secretariaat van de sectie gerepatrieerdenzorg op zich en mej. A. Oostenbrug droeg na 7 jaar dienst als boekhoudster op het Centraal Bureau, haar taak over aan de heer G. Schoof.
Mevr. F. de Leeuw werd als directiesecretaresse opgevolgd door mej. N. Cohen en mej. W. Ruyg verving mej. E. Worms bij de administratie.

Periodieken

Kaderorgaan Humanitas, oplage 3000 (vorig jaar 2700) verscheen zesmaal per jaar met 160 bladzijden.

Redactie: mej. M. Dijkstra, hoofdredactrice. N. F. A. de Graan, red. alg. maatschappelijk werk en bejaardenzorg. P. E. Hutte, red. reclassering. Mej. L. Hijmans, red. ontwikkelingsgebieden. Mevr. H. J. Roes, red. gezinsverzorging. H. van Schaaik, redactiesecretaris. C. Uitenbogaard, red. kinderbescherming.

Ledenorgaan van Mens tot Mens, oplage 13000 (vorig jaar 11700), verscheen zesmaal per jaar met 48 bladzijden.

Redactie: T. van Grootheest, C. M. Swiebel, H. van Schaaik (redactiesecretaris).

Alg. maatsch. werk

In het afgelopen verenigingsjaar heeft zich het algemeen maatschappelijk werk in de vereniging nader ontwikkeld, met het groeiende besef op de achtergrond, dat de goedwillende, bewogen hulpverlening van mens tot mens, die weliswaar essentieel is voor ons werk, toch heel vaak aangevuld moet worden met een zekere kennis van zaken en voldoende inzicht in de achtergronden van aanpassings- en andere moeilijkheden bij de hulpvragende.
Vandaar dat in onze afdelingen steeds vaker de wens naar voren komt om te beschikken over een deskundige goed opgeleide beroepskracht. Voor kleine afdelingen levert dit evenwel grote moeilijkheden op, omdat de benodigde middelen dan door een kleine bevolkingsgroep moeten worden opgebracht.
Toch is gebleken — men behoeve daar slechts de jaarverslagen onzer afdelingen op na te slaan — dat er nog een breed terrein ligt waarop onze actieve leden, ook wanneer zij niet tot maatsch. werker zijn opgeleid, en ook wanneer de afdeling (nog) niet over een beroepskracht beschikt, met de hun ten dienste staande middelen van mensenkennis, goede wil, verstand en hulpvaardigheid een belangrijk stuk werk kunnen verrichten. Met een goede kennis van de sociale hulpverleningsmogelijkheden buiten de vereniging is het mogelijk hulpzoekenden met gecompliceerde problemen, die een vakkundige benadering vereisen, naar deskundigen te verwijzen.
Naast het werk in afdelingen met beroepskader en in afdelingen met een door deskundige vrijwilligers waargenomen spreekuur, komt in kleinere afdelingen en in grotere afdelingen-als-neven activiteit, geleidelijk een wijze van hulpverlening tot ontwikkeling in de vorm van bereidheid om in te springen als het nodig is en gevarieerde vormen van dienstverlening — van hulp bij het zoeken naar een plaatsje in een bejaardentehuis of het zorgen voor een televisietoestel voor chronisch zieken tot langdurige persoonlijke bijstand in levensmoeilijkheden toe.

Aan het eind van het jaar hadden de afdelingen Amsterdam, Haarlem, Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, Zaandam, Hilversum, Arnhem en Groningen de beschikking over één of meer maatschappelijk werkers(sters) voor het algemeen maatschappelijk werk. In Rotterdam en Utrecht waren aan het eind van het jaar resp. twee en één vacature(s), waarin naar gehoopt mag worden, in het komende jaar zal worden voorzien.
In Hengelo en Almelo bestaan plannen tot het aanstellen van een maatschappelijk werker voor het alg. maatsch. werk.
In Amsterdam, Utrecht, Arnhem, Haarlem, Velsen, Leiden en Zaandam verleende een zeer groot aantal vrijwilligers medewerking als verbindingsman tussen de dienst Sociale Zaken van de gemeente en de gesteunden.
Veel dank is de vereniging verschuldigd aan enige opgeleide maatschappelijk werksters, die hun kennis van zaken in het afgelopen jaar belangeloos in dienst van enkele afdelingen hebben gesteld.
Van het Centraal Bureau uit werd geregeld met de afdelings maatsch. werkers contact gehouden in de vorm van tweemaandelijkste werkbesprekingen, georganiseerd zowel om het onderling contact tussen de plaatselijke medewerkers te bevorderen als om gemeenschappelijke problemen bij het werk te bespreken.
In het najaar van 1958 werd een conferentie voor alle beroepsmedewerkers bij onze vereniging belegd, waarbij allen te gast waren bij het ministerie van Onderwijs in het 'dr. de Jongh-huis' te Lochem.
Na een bezoek aan een tweetal internaten voor sociale jeugdzorg werd een discussieconferentie, ingeleid door mej. E. Cox, gehouden over: Praktische communicatie in het maatschappelijk werk.
Voor de toekomst wordt behoefte gevoeld aan een meer systematische voorlichting aan de afdelingen bij de opbouw van het plaatselijk algemeen maatschappelijk werk, aan voorlichting in brede zin via ons kaderorgaan over hetzelfde onderwerp en aan een meer systematisch en uitgebreider contact met en voorlichting aan de in functie zijnde beroepskrachten. Vooral het scheppen van gelegenheid tot geregelde supervisie zal de aandacht moeten hebben.
Bij de voorlichting aan de afdelingen zullen aan de orde moeten komen: de plaats van Humanitas tussen de andere organen voor maatschappelijk werk, samenwerking met sociale raden en gemeentelijke diensten van sociale zaken en a-socialiteitsbestrijding.
In landelijk verband werd in 1958 nog aandacht gegeven aan maatschappelijk werk voor zwakzinnigen.
De **commissie binnenlandse migratie** sloot haar werkzaamheden af met een rapport aan het bestuur.
De **commissie a-socialiteitsbestrijding** kon haar werkzaamheden nog niet beëindigen en hoopt dit in het komende jaar te doen.

Kinderbescherming

SECTIELEIDING

Eind 1958 was de sectie kinderbescherming als volgt samengesteld:
H. J. Beuke, Ellecom; mej. M. Dijkstra, Amsterdam (lid van de kern); mevr. mr. A. A. Groen-Korthof, Amsterdam (lid van de kern); J. G. van Leeuwen, Amsterdam; mej. T. W. Maas, Groningen; mevr. C. E. v. d. Muyzenberg, Assen; mej. M. Ploeg, Amsterdam (lid van de kern); P. A. Pols, Amersfoort, voorzitter (lid van de kern); drs. Ph. H. van Praag, Haarlem (adviseur); mej. mr. P. G. Prins, Den Haag (adviseur); mevr. mr. M. Rood-de Boer, Amsterdam; mej. D. Rijz, Amsterdam (lid van de kern); C. Uitenbogaard, Amsterdam (lid van de kern); mevr. E. Vrind-van Praag, Amsterdam; mevr. A. G. Wiersma, Haarlem; prof. mr. dr. J. C. Hudig (adviseur) en prof. dr. Th. Hart de Ruyter (adviseur).
In februari van dit jaar moest de sectie afscheid nemen van mej. mr. P. G. Prins, die wegens haar benoeming tot plaatsvervangend rechter, geen tijd meer beschikbaar kon stellen voor de subsectie voogdij. De landelijke leiding zal haar steun zeer missen, doch gelukkig blijft mej. Prins aan als adviserend lid.
In mei 1958 verliet de secretaresse van de sub-sectie Voogdijwerk, mevrouw A. M. Ploeger-Schaapman de dienst van Humanitas om zich geheel aan haar gezin te kunnen wijden.
Besloten werd mevrouw Ploeger door een vrijwillig bestuurslid te vervangen en de bevoegdheden van de administratrice, mej. A. Zijlstra, uit te breiden.

VOOGDIJ

Een onderwerp waarover de subsectie voogdijen zich in de eerste plaats beraden moest, was de financiering van het werk.
In begin 1958 werd door een gerichte actie van haar bestuursleden een bedrag van ca. *f* 2500,- aan giften verkregen, waardoor de vereniging het voogdijwerk weer een jaar kan voortzetten zonder kwaliteitsverlies.
Een ander belangrijk besprekingsonderwerp vormde de nog steeds geringe toewijzing van pupillen. Daaruit valt o.m. de conclusie te trekken, dat een van de belangrijkste taken op beleidsgebied is: grondige voorlichting over Humanitas te geven, teneinde bij officiële instanties eventuele misverstanden over onze plaats en taak uit de weg te ruimen.
Onderwerpen van studie zijn:
1e. de vraag hoe wij ouders die uit de ouderlijke macht ontzet of van de ouderlijke macht ontheven zijn, kunnen helpen en bijstaan;
2e. de vraag in hoeverre Humanitas op het gebied van adoptie een taak heeft, nu adoptie in Nederland mogelijk is en bij de wet is geregeld.
De leiding van de subsectie voogdij wordt gevormd door de leden van de kindercommissie en de dames C. E. v. d. Muyzenberg-De Boer en A. Weersma-Brommer.

Kindercommissie

De kindercommissie kwam wekelijks bijeen, uitgezonderd in de vakantietijd.
De directeur van Ellinchem, de heer H. J. Beuke, woonde een aantal vergaderingen bij. Als dit wenselijk was, bezochten ook stafleden van andere inrichtingen, waar kinderen met wie Humanitas bemoeienis heeft zijn ondergebracht, deze vergaderingen.
De kindercommissie heeft nu de volgende samenstelling: mevrouw E. Vrind—Van Praag, voorz.; mej. M. Ploeg; mevr. mr. H. Rood—De Boer; J. G. van Leeuwen; mej. D. Rijz; mej. T. W. Maas en mej. A. Zijlstra (secretaresse-notuliste).
De heer E. van der Velde, kinderpsychiater, maakte deel uit van de kindercommissie als psychiatrisch adviseur. Mevr. Ploeger-Schaapman was tot aan haar vertrek, in mei, eveneens lid.
Ook in 1958 is weer gebleken, dat het bijzonder moeilijk is voor jongens boven de 14 jaar pleeggezinnen te vinden. Bij de 78 pupillen die wij op 31 december 1958 onder voogdij hadden zijn 50 jongens, waarvan 22 in de leeftijd van 14 tot 21 jaar. Van deze leeftijdsgroep zijn 9 jongens in pleeggezinnen geplaatst. In inrichtingen verblijven nog 9 jongens; 3 waren in militaire dienst en 1 jongen was thuis geplaatst.
Aan dit probleem wordt in vele kindercommissievergaderingen de nodige aandacht besteed.
Bij de meisjes is de verhouding veel gunstiger: van de 12 meisjes in deze leeftijd zijn er 9 in pleeggezinnen, 2 thuis en slechts 1 in een inrichting.
Van de pleeggezinnen die zich in de loop van het jaar hebben aangemeld (totaal 106), had een groot deel slechts interesse voor het opnemen van heel jonge kinderen, bij voorkeur kinderen met adoptiemogelijkheden. Humanitas krijgt echter zelden jonge kinderen onder voogdij.
Aan pleeggezinnen voor oudere pupillen blijft dus een tekort bestaan, hoewel het aantal aanmeldingen zo op het eerste gezicht nogal hoog is.

Financiën

De financiën blijven voortdurend zorg opleveren.
Het subsidie door het ministerie van Justitie is in de loop der jaren verhoogd, doch de stijging van de verpleegprijzen in inrichtingen was oorzaak dat ook 1958 een tekort opleverde.

GEZINSVOOGDIJ

Werksituatie

In 1958 kon de uitbreidingspotentie van Humanitas als gezinsvoogdijvereniging — door oorzaken buiten de invloedssfeer van onze vereniging gelegen — niet ten volle worden benut.
In dit jaar hebben nl. wederom drie afdelingen van Humanitas (Groningen, Arnhem, Den Haag zich tot de minister van Justitie gewend met het verzoek hun bereidverklaring tot het aanvaarden van justitiële toezichten over minderjarigen in hun arrondissement te willen erkennen. Daarmee steeg het aantal aanhangige erkenningsaanvragen van Humanitas-afdelingen tot vijf (Leeuwarden en Haarlem hadden reeds eerder erkenning gevraagd). Ondanks het ontstellende tekort aan gezinsvoogden bleef het antwoord van de minister op deze erkenningsaanvragen uit.
Kinderrechter en raden voor de kinderbescherming kunnen nu slechts in drie arrondissementen, waar de gezinsvoogdij van Humanitas reeds eerder erkend was, een beroep doen op de medewerkers van Humanitas. In vijf arrondissementen blijven, door het 'bevriezen' van de officiële erkenning, de geselecteerde gezinsvoogden dus werkloos. Het is vreemd en verontrustend dat de ministeriële beslissing ter zake zo lang op zich laat wachten. Vreemd, omdat reeds drie afdelingen van Humanitas voor gezinsvoogdijwerk zijn aanvaard, verontrustend omdat de vraag rijst of de overheid zich hier het recht tot optreden van het particulier initiatief wel op de juiste wijze bewust is.
In 1958 werden door plaatselijke bestuursleden, zowel als door leden van de landelijke sectie met enkele kinderrechters en functionarissen van raden voor de kinderbescherming gesprekken gevoerd. Daarbij is gebleken, dat deze autoriteiten de plaath en het doel en htreven van Humanitas niet altijd op de juiste wijze kennen. Subjectieve opvattingen over de betekenis van ons werk en een traditionele wijze van werken bij de keuzebepaling der ouders tijdens het voorlichtingsonderzoek, blijken hier de inschakeling van onze vereniging te bemoeilijken.
De stand van zaken in de erkende arrondissementen was in 1958 als volgt (de cijfers tussen haakjes zijn van 1957):

	aantal gezinnen	aantal gezinsvoogden
Rotterdam	293 (209)	54 (58)
Amsterdam	107 (62)	55 (38)
Utrecht	44 (32)	38 (31)

Voorts is het van belang de ontwikkeling te vermelden in het arrondissement Haarlem, waar 20 (6) gezinnen bijgestaan werden door Humanitas, met 18 (10) gezinsvoogden (exclusief Zaanstreek).
Het vrije patronaatswerk, dat in hoofdzaak in de hieronder genoemde afdelingen wordt gedaan, nam eveneens toe:

	aantal gezinnen	aantal vrije patroons
Rotterdam	104 (49)	8 (7)
Amsterdam	32 (11)	13 (3)
Utrecht	7 (2)	8 (2)
Groningen	16 (16)	11 (8)
Leeuwarden	5 (2)	4 (2)

Werving en vorming van vrijwillige medewerkers hebben dit jaar veel aandacht van de besturen gehad.

In de loop van dit jaar werd het duidelijk, mede door de plaatselijke sterke werkuitbreiding, dat de taakstelling van de jeugd-maatschappelijk werkers goed moet worden bewaakt. Een veelheid van uiteenlopende werkzaamheden, o.a. in verband met de samenwerking met de kinderrechter en de Raad voor Kinderbescherming, dreigt de kernfunctie van deze beroepskracht — planmatige begeleiding van de vrijwillige medewerkers — in het gedrang te brengen. Dit probleem doet zich bij alle gezinsvoogdijverenigingen voor.
In het arrondissement Amsterdam kon in het najaar, evenals in Utrecht,een arrondissementssectie (deskundigenteam) worden ingesteld, bestaande uit een juridisch en een sociaal deskundige, een psychologe, een socioloog, de bureaudirectrice en de beide betrokken jeugd-maatschappelijk werksters.
In organisatorisch opzicht zullen in de nabije toekomst, de volgende onderwerpen de directe aandacht van het bestuur en de landelijke sectie hebben:

1ste. de ministeriële aanvaarding van de bereidverklaring van de betrokken afdelingen van Humanitas;

2de. de relatie met kinderrechter en raden voor de kinderbescherming;

3de. de activiteit en de bekwaamheid van de arrondissementsbesturen en secties van Humanitas.

Het is van vitaal belang voor het toezichtwerk der betrokken afdelingen, dat de officiële erkenning als gezinsvoogdijvereniging niet lang meer op zich laat wachten. Er dreigen anders zorgvuldig geselecteerde medewerkers voor het werk verloren te gaan.
In verband met de in 1958 ontdekte problemen inzake de juiste verhouding en de juiste samenwerkingsvorm tussen vrijwillige medewerkers en beroepskrachten en tot een verantwoorde bepaling van ieders positie en mogelijkheden, als ook ter bestudering van de vraag wat de beide medewerkersgroepen aan elkaar zouden kunnen hebben in het belang van een zo goed mogelijke hulpverlening aan ouders en kinderen, werd besloten in het voorjaar van 1959 een landelijke conferentie te houden voor alle medewerkers uit de gezinsvoogdij.
Er moet nog zeer veel gebeuren in en voor het gezinsvoogdijwerk van Humanitas, maar het is duidelijk zichtbaar waar het werk moet worden aangepakt. Het nodige opbouwwerk zal in de nabije toekomst in een versneld tempo verlopen, wanneer van overheidswege de nodige medewerking, waarop we recht menen te hebben, in het belang van onze cliënten, zal worden verleend.

Gezinsverzorging

Werksituatie

In het verslagjaar waren in Amersfoort, Almelo, Amsterdam, Delft, Dordrecht, Eindhoven, Enschede, Groningen, Den Haag, Haarlem, Mijnstreek, Nijmegen, Rotterdam, Utrecht, Wageningen, Zierikzee en Zwolle gezinsverzorgsters en -helpsters aangesteld in Humanitasverband.

In Apeldoorn, Assen, Bussum, Ede, Goes, Leeuwarden, Leiden, Velp, Winschoten en de Zaanstreek werkte Humanitas samen met andere organisaties in een algemene instelling voor gezinsverzorging.

De gezinsverzorging heeft in de voorafgaande jaren steeds te kampen gehad met personeelsgebrek en nog steeds overtreft de vraag naar gezinsverzorgsters het aanbod.
In 1958 is daar enige verandering in gekomen; er hebben in dit jaar meer meisjes hun diensten bij Humanitas aangeboden dan in voorafgaande jaren en ook bleek een groter aantal meisjes in onze dienst bereid de opleiding tot gezinsverzorgster te volgen.
De verbeterde salarisregeling heeft waarschijnlijk een gunstige invloed gehad. Het beroep blijkt wat meer bekendheid te krijgen.

Subsidies

De wijziging van de subsidieregeling in begin 1958 maakte het mogelijk de zwaardere lasten van salarisverbeteringen op te vangen, terwijl de wijziging ook de mogelijkheid schiep aan bejaarden en chronisch zieken passende hulp te verlenen. Deze mogelijkheden werden nog slechts op bescheiden schaal gerealiseerd, onder invloed van een aantal factoren, onder meer de problemen van financiering en personeelswerving.
De gemeenten Geleen, Sittard en Eindhoven weigerden het gezinsverzorgingswerk van Humanitas in 1958 te subsidiëren.
Wat Eindhoven betreft bestaat er gegronde hoop op hervatting van de subsidiëring door de gemeente in 1959.

De landelijke sectieleiding

De landelijke sectieleiding van de gezinsverzorging bereidde in 1958 een spaar- en pensioenregeling ten behoeve van gezinsverzorgsters en -helpsters voor. De plannen begonnen aan het eind van het jaar meer vorm te krijgen, doch de voorbereidingen waren toen nog niet ver genoeg gevorderd om de regeling al per 1 januari 1959 te doen ingaan.
De richtlijnen voor de organisatie van de gezinsverzorging bij Humanitas, ontworpen door de landelijke sectieleiding, werden, na door het hoofdbestuur te zijn goedgekeurd, aan de betrokken afdelingen bekendgemaakt en in het kaderblad gepubliceerd.
De landelijke sectie was op 31 december 1958 als volgt samengesteld:
C. M. Swiebel, voorzitter; mevr. H. J. Roes, secretaresse; mej. M. Dijkstra, H. L. van Scheepen, mevr. A. Ploeg-Ploeg, G. G. Tijsterman, P. Versteeg, mevr. dra. M. Geilman-de Jong, H. P. Muste, G. J. Noest.

Contactbijeenkomsten

In januari werd een landelijke contactbijeenkomst voor gezinsverzorgsters en -helpsters gehouden in Amersfoort, met als onderwerp: 'Kinderbescherming en kinderopvoeding' met de nadruk op de omgang van de gezinsverzorgsters met de kinderen in de gezinnen waar zij werken
In maart volgde een landelijke conferentie, waar de hulpverlening aan bejaarden in het kader van de gezinsverzorging werd besproken, in verband met de reeds eerder genoemde subsidieregeling. Behalve aan de sociale kant van deze soort hulpverlening, werd ook de nodige aandacht gegeven aan de financiële aspecten.
De leidsters van de plaatselijke gezinsverzorgingsdiensten kwamen tweemaal in een landelijke conferentie bijeen ter bestudering van de sociale en psychologische aspecten van de bejaardenzorg en de taak van de leidster ten opzichte van leerling-gezinsverzorgsters in hun praktijkjaar.

Vertegenwoordigingen

In de Centrale Raad voor de Gezinsverzorging werd Humanitas ook in 1958 vertegenwoordigd door mejuffrouw M. Dijkstra (penningmeesteresse van de Centrale Raad). De secretaresse van de landelijke sectie trad als adviseur op en bij afwezigheid van mejuffrouw Dijkstra als haar plaatsvervanger.
Bovendien had de secretaresse van de landelijke sectie zitting in de volgende commissies van de Centrale Raad: Opleidingscommissie (permanent), Leerplancommissie (ad hoc), Commissie Internationaal Contact (ad hoc). Deze laatste commissie was belast met de organisatie van een internationale conferentie over de gezinsverzorging, welke in 1959 in Nederland gehouden zal worden.

Reclassering

Landelijke leiding.

Na meer dan tien jaren voorzitter van de landelijke sectie te zijn geweest, legde mr. B. v. d. Waerden in 1958, in verband met zijn vele, zelfs al te vele werkzaamheden, de voorzittershamer neer.

De verzwakking in de sectieleiding wegens het aftreden van een zozeer gewaardeerd bestuurslid werd gelukkig na korte tijd gecompenseerd door het toetreden als voorzitter tot de landelijke sectie van prof. mr. W. F. C. van Hattum. De landelijke sectieleiding was daarna, tot het eind van het jaar, als volgt samengesteld

prof. mr. W. F. C. van Hattum, Den Haag (voorzitter); C. J. F. van Veen, Den Haag (vice-voorzitter); P. E. Hutte (secretaris); mej. M. Dijkstra, Amsterdam; mej. L. E. Lopes Dias, Amsterdam; W. de Wijk, Dordrecht; D. v. d. Horst, Almelo; E. L. H. Roersch, Amsterdam; J. G. v. d. Spek, Arnhem; Th. H. van Haaren, Leeuwarden; mej. E. H. Kloevekorn, Sint Laurens; P. A. Pols, Amersfoort; drs. N. Boeken, Amsterdam.

Naast de behandeling van routinevraagstukken besprak de sectieleiding in 1958 de volgende onderwerpen en vraagstukken:

1. een door het hoofdbestuur op schrift gestelde functie- en taakomschrijving van de sectiesecretaris, als ambtenaar in speciale dienst bij het Genootschap tot Reclassering ter beschikking gesteld van en gedetacheerd bij Humanitas. Deze nota zal in het begin van het volgend jaar door het hoofdbestuur van Humanitas aan het hoofdbestuur van het Genootschap worden aangeboden als basis voor een gezamenlijk gesprek;

2. de mogelijkheden van coördinatie en integratie in het plaatselijk werk van Humanitas, o.m. als consequentie van de onder 1 genoemde bespreking, benevens de wijze waarop in de praktijk de nodige coördinatie tussen Humanitas en andere instellingen met verschillende structuur en doelstelling tot stand gebracht kan worden.

3. het reclasseringsbezoek en de relatie met het werk van de geestelijke raadslieden van het Humanistisch Verbond;

4. vorming van medewerkers, centraal en plaatselijk;

5. de opbouw in plaatselijke afdelingen.

Medewerkers en toezichten in afdelingen

Het aantal ingeschreven en werkzame medewerkers van Humanitas als toezichthouder bij het 'Genootschap' bedroeg op 31 december 1958 **314** (1956: 198). Het aantal daarnaast nog beschikbare medewerkers in reserve bedroeg 31 december 1958: **92**. Aantal plaatselijke sectieleiders **22**. Aantal plaatselijke (organisatorische) contactpersonen voor de Reclassering **38**. In Amsterdam-Zuid, Apeldoorn en Meppel ontstonden in 1958 geheel nieuwe groepen medewerkers en in **8** plaatsen kwam een verbindingsman het korps medewerkers versterken.
Als stille reserve fungeren nog zeker 40 afdelingsbesturen of correspondenten, waarop een beroep zou kunnen worden gedaan als dat in hun woonplaats nodig zou zijn.
In de meeste genootschapsafdelingen heeft Humanitas een vertegenwoordiger in het plaatselijk bestuur van het Genootschap.

Op 31-12-1958 werden door de gezamenlijke medewerkers van Humanitas 407 (1956: 283) toezichten namens het Genootschap tot Reclassering uitgeoefend. De taakstelling der contacthouders blijkt uit het volgende overzicht:

52 pct. der contacthouders had één toezicht;

22 pct. der contacthouders had twee toezichten;

9 pct. der contacthouders had drie of vier toezichten;

17 pct. der contacthouders had een toezicht beëindigd en was disponibel voor een volgend geval.

Aan de eis van het principe aan iedere medewerker slechts één of twee toezichten op te dragen werd dus voldaan, waardoor de kans op een goed gedifferentieerd medewerkerskorps is toegenomen en de nodige reserve aan inschakelingsmogelijkheden behouden blijft.

De grote steden

In Amsterdam ontwikkelt het werk zich zeer bevredigend. Alle reservemedewerkers (15) komen binnenkort voor inschakeling in aanmerking, zodat daar het getal actieve medewerkers veilig op **56** mag worden gesteld.
Ook in Den Haag is, ten gevolge van een langdurige actie in 1957 en 1958 het aantal medewerkers belangrijk toegenomen. Van 6 in 1954 via 18 in 1956, is men daar nu gekomen op **28** actieve medewerkers.
In Rotterdam is het aantal medewerkers eveneens toegenomen, zij het dat deze toename nog niet in overeenstemming is met de redelijkerwijs te verwachten behoefte. In 1958 is een regeling getroffen met de afdeling Rotterdam die voorziet in het optreden van een der ambtenaren van het Genootschap tot Reclassering — zelf lid van Humanitas — als brugfiguur tussen de beide afdelingen.
Verwacht mag worden, dat op deze wijze een meer vruchtbare verhouding zal kunnen groeien.

Overige plaatsen en het platteland

In het algemeen verliep het samenspel in de middelgrote steden steeds beter, waarbij hier en daar reeds het maximum-aantal gevraagde medewerkers bereikt werd. Als gevolg van een groeiend vertrouwen bij de reclasseringsambtenaren nam ook de vraag naar medewerkers van Humanitas toe. Het ziet er naar uit dat in de nabije toekomst door het Genootschap, boven de sterkte van het op 31 december functionerende medewerkerskorps, nog vijftig nieuwe medewerkers uit Humanitaskring zullen worden opgeroepen.
In zeven middelgrote plaatsen bleef de bijdrage van Humanitas nog te gering, zodat ook het komende jaar daar nog aan de opbouw verder gewerkt zal moeten worden.
In provincieplaatsen steeg het aantal medewerkers van 132 tot 192 en op het platteland van 18 tot 29.

Voorlichting en vorming van medewerkers

Studieconferentie

In mei werd voor een aantal vrijwillige medewerkers en beroepsfunctionarissen een studieconferentie gehouden met medewerking van de heer E. Doornenbal, psychiater, E. V. W. Vercruysse, sociioloog, mr. D. E. Krantz, criminoloog, en de vice-voorzitter der sectie, de heer C. J. F. van Veen, stafdocent aan het centraal opleidingsinstituut voor het gevangeniswezen. Het onderwerp was 'Houdingen in het reclasseringswerk'. Uit een enquête aan het eind van de conferentie bleek hoezeer de levendige werkwijze en discussiemethode waren ingeslagen.

Gespreksgroepen

De gespreksgroepen in de afdelingen kwamen, in plaatsen waar het Genootschap tot Reclassering weinig aandacht kan besteden aan de voorlichting der medewerkers, regelmatig bijeen.
Waar het Genootschap de voorlichting op zich nam beperkten de groepen van Humanitas zich veelal tot het bijwonen van enige bindingsavonden per jaar.
Aan het eind van 1958 werden de voorbereidingen getroffen voor een tweetal kaderconferenties, in 1959 te houden onder leiding van mej. E. Goubitz, groeps-psychologisch deskundige.

Samenwerking met het Genootschap

In het algemeen kan geconstateerd worden, dat de genootschapsambtenaren geleidelijk meer waardering voor het samenspel met Humanitas gaan krijgen. Sinds duidelijk tot uiting is gekomen, dat de zelfwerkzaamheid van Humanitas een levend blijvende medewerking tot resultaat heeft — ook onder ongunstige omstandigheden — is men de waarde van deze zelfwerkzaamheid, ook voor het Genootschap, gaan beseffen.
Tot slot het geheel der werkzaamheden

overziende, kan geconstateerd worden, dat naast een geleidelijke uitbreiding van de praktische mogelijkheden van medewerking aan het Nederlands Genootschap tot Reclassering, een begin werd gemaakt met de bespreking van integratieproblemen van reclassering, algemeen maatschappelijk werk en geestelijk werk. Tevens werd een verbeterd inzicht verkregen in de methoden van vorming van vrijwilligers en de integratie van vrijwilligers- en beroepsarbeid. Dit zijn twee interessante vraagstukken, die in de toekomst nog veel denkwerk en experimenteren zullen nodig maken.

Ontwikkelingsgebieden

1958, het vierde jaar van werkzaamheid van Humanitas in de ontwikkelingsgebieden werd in het algemeen gekenmerkt door:

Onzekerheid omtrent de **officiële status** van de ontwikkelingsgebieden en de plancommissies in verband met de door de minister van Economische Zaken in mei 1958 aangekondigde nieuwe industrialisatiepolitiek. Mede tengevolge van de kabinetscrisis in december was aan het einde van het verslagjaar nog niets bekend dat voor de naaste toekomst houvast kan bieden.

Een groeiend inzicht in de noodzaak en betekenis van allerlei gemeenschapsversterkende activiteiten, die men kan samenvatten onder het begrip 'maatschappelijk opbouwwerk', ook in Humanitaskring.

Een zekere verschuiving in de werkzaamheden van de gecommitteerde van incidentele oriëntering, verspreid over grote gebieden, naar meer systematische, doelgerichte voorlichting, advies en begeleiding, dáár waar concrete initiatieven of moeilijkheden dit vereisten. Meer en meer werd indirect gewerkt, via gewestelijk en regionaal kader.

Een organisatiestructuur die ingewikkelder wordt, waardoor bij de kadervorming en de hulp aan de gewestelijke besturen een sterk accent op samenwerkingsvraagstukken en vertegenwoordigingen van Humanitas in verschillende organen van overleg kwam te vallen. De vergaderingen zijn vaak werkbesprekingen; groepswerkmethoden blijken, naast zorgvuldig geselecteerde documentatie en persoonlijke gesprekken, van belang voor de noodzakelijke wisselwerking tussen vertegenwoordigers en achterland.

Ten behoeve van een betere wisselwerking tussen hoofdbestuur, gecommitteerde en kader in de ontwikkelingsgebieden werd in september 1958 besloten de landelijke commissie ontwikkelingsgebieden enigszins uit te breiden en om te zetten in een 'Landelijk Contactorgaan'. Op 18 oktober had de eerste gedachtenwisseling in dit contactorgaan plaats. Dit college is als volgt samengesteld: J. Landman, Amsterdam, voorzitter. Mr. B. v. d. Waerden, Amsterdam. D. d'Angremond, Amstelveen. R. G. J. Heikens, Steenwijkerwold. Mevr. J. Meyer-Diekhuis, Midwolda. H. Roelfsema, Groningen. L. Hijmans, Amsterdam, secretaresse. A. D. Leewis, Beetsterzwaag.
Voorts onderhielden ook in dit jaar de vier landelijke gecommitteerden onderling periodiek contact.
De bijdrage van Humanitas aan de procedure van de sociale planning was over het algemeen nog niet bevredigend. De oorzaak hiervan was voornamelijk het feit dat de noordelijke provinciale plancommissies nog niet voldoende uitgegroeid zijn tot systematisch werkende organen waarbij men zich betrokken voelt. Het inzicht in de bedoeling en het belang van de sociale planning is echter groeiende en de bereidheid hieraan mee te werken is in het verslagjaar duidelijk gebleken.
Hieronder volgen nog enige bijzonderheden per provincie.

Groningen

Gewestelijk bestuur en gecommitteerde zochten contact met het afdelingsbestuur van Winschoten mede in verband met een eventueel 'structuurplan' en met de activiteiten van het nieuwe streek-orgaan, de 'Stichting Welzijn Oldambt'.
De kanaalstreek blijft een bijzonder moeilijk werkgebied. Een aantal personen uit Wildervank, Stadskanaal en Musselkanaal deed mee met de gespreksgroep in Stadskanaal die deel uitmaakte van een groepswerkproject, dat deze winter door het gewest Drente van Humanitas werd georganiseerd.
De deelname wisselde nogal en de doorstroming liet soms te wensen over, zodat het effect nog te zeer tot de individuele deelnemers beperkt bleef. Ter Apelkanaal en Ter Apel werden enige malen bezocht, o.a. voor voorlichting inzake buurt- en dorpshuiswerk, op verzoek van enkele algemene organisaties. De vaste kern van leden blijft trouw en is ook wel actief in het plaatselijk geheel, doch het regionale verband is nog te zwak. De afdeling Marum werkt zeer actief en heeft goede contacten met het gemeentebestuur. De leden worden echter te zwaar belast met gevallen die te moeilijk zijn voor vrijwilligers zonder enige deskundige leiding, terwijl beroepskrachten in deze gemeenten ontbreken. Zowel met het oog op de moeizame ontwikkeling in Oost-Groningen — waar een groot werkterrein nog vrijwel braak ligt — als ten behoeve van de overbelaste afdeling Marum en de ontwikkeling in Delfzijl, Winschoten e.o. en de kanaalstreek is aanstelling van een maatschappelijk werk-adviseur bij het gewestelijk centrum thans zeer urgent.

Friesland

Hier werd systematisch gewerkt aan de versterking van het apparaat en aan voorlichting en coördinatie. De afdeling Appelscha, deelnemer in de Stichting voor Maatschappelijk Werk Appelscha, bereidde zich verder voor op de aanstelling van een beroepskracht en zette een bescheiden stuk jeugdwerk op onder deskundige leiding van één van de leden.
De afdelingen Drachten, Houtigehage, Opsterland, Jubbega, Heerenveen en Wolvega vormden te zamen een soort opbouw-centrum, de 'Coördinatiecommissie Z.O.-Friesland', die maandelijks vergaderde en de aanstelling van de gezamenlijke functionaris, voor leiding aan het vrijwilligerswerk, voorbereidt.
Bij wijze van experiment werd door het gewestelijke bestuur in november een provinciaal kaderweekend op het vormingscentrum 'Kortehemmen' georganiseerd. De proef slaagde en een dergelijke bijeenkomst is voor herhaling vatbaar.

Drente

Voor de algemene activiteiten van gewestelijk bestuur en maatschappelijk werk-adviseur in deze provincie moge verwezen worden naar de jaarverslagen van het Centrum. De gecommitteerde hield zich in de verslagperiode vooral bezig met het overleg met bestuur en functionaris en het begeleiden van onze deelname aan overleg- en samenwerkingsorganen, zoals de Raad van Overleg gemeente Emmen, de Slener-gemeenschap, het dorpshuis Schoonoord, de Gemeentelijke plancommissie Odoorn en het hieruit voortgevloeide jeugdwerkproject in Valthermond, waarvoor bemiddeling werd verleend tot samenwerking met de Stichting Jeugdwerk Z.O.-Drente. Voorts werd veel tijd besteed aan de begeleiding van het groepswerkproject.

Overijsel

In de verslagperiode kwam een goed contact tot stand tussen het (nieuwe) gewestelijk DB en de gecommitteerde.
Verslag werd uitgebracht van de stand van zaken rondom de plancommissie en de contacten die de gecommitteerde in deze provincie heeft.
Hoewel Humanitas in het gebied zelf nog een gering actief aandeel heeft, dient als belangrijke gebeurtenis het provinciaal overleg over een op te richten contactraad NO-Overijsel te worden vermeld.

Noord-Holland

In Noord-Holland werd besloten tot instelling van een plancommissie voor Oos-

telijk Westfriesland. Bij de voorbereiding wordt gebruik gemaakt van de ervaringen in andere provincies en er is goede hoop dat hier alsnog een stukje echte sociale planning mogelijk blijkt.
In het verslagjaar kwam een streekafdeling 'Westfriesland' tot stand met een DB van vijf personen (uit Hoorn, Enkhuizen, Berkhout, Wijdenes) en met contactpersonen in een aantal dorpen.

Met de commissies in **Noord-Brabant en Limburg** heeft Humanitas uiteraard weinig contact.

Over vraagpunten en actuele problemen die in de verschillende contacten naar voren kwamen, werden regelmatig artikelen opgenomen in het kaderblad, die weer stof leverden voor gerichte besprekingen over technische en beleidsdiscussies in de besturen, vooral in Drente.

Bejaardenzorg

De landelijke sectie

Een terugblik op 1958 brengt duidelijk aan het licht, dat er in dat jaar meer activiteit dan vroeger is geweest in de sectie bejaardenzorg, ondanks het ontbreken van een volledige functionaris voor dit werk. (Het secretariaat van de sectie bejaardenzorg werd waargenomen door de adjunct-directeur van het centraal bureau.)
Juist aan het eind van het jaar was de landelijke sectieleiding voltallig in de volgende samenstelling:
mr. H. Boasson, voorzitter; N. F. A. de Graan, secretaris; J. v. de Berg Jeths, mevr. M. Bosman-Specovius, drs. J. Diederich, G. Goosen, mevr. D. Heroma-Meilink, J. Landman.

De huisvesting van bejaarden

De onderwerpen die de sectie, naast de routinewerkzaamheden, in 1958 hebben bezoggehouden, waren het huisvestingsproblem en de zorg voor thuiszittende bejaarden.
Zonder te zeggen, dat het zuilenonderscheid volledig opgaat voor de huisvestingsmogelijkheden in pensiontehuizen, kan men toch wel spreken van een grote achterstand in huisvestingsmogelijkheden in een klimaat waar niet kerkelijke bejaarden zich thuisvoelen.
Onze activiteit in het verslagjaar op dit gebied werd ingezet met een drukbezochte conferentie te Utrecht, op 1 februari, over huisvesting en verzorging van bejaarden.
Inleiders waren de voorzitter: mr. dr. J. in 't Veld, en de heer J. W. van Borselen, rijksconsulent van het ministerie van Volkshuisvesting en Wederopbouw.
Deze zeer geslaagde conferentie was voor enige plaatselijke afdelingen het startschot voor een aantal initiatieven. De mogelijkheden inzake de bouw van bejaardencentra worden thans bestudeerd in de plaatsen Deventer, Rotterdam, Velsen, Dordrecht en Hilversum.
De afdeling Hengelo heeft plannen om haar reeds bestaande project uit te breiden.
In Deventer en Rotterdam zijn reeds stichtingen in het leven geroepen.
De uitvoering van de plannen gaat niet snel. De kredietverkrijging en de samenwerking met woningbouwcorporaties — om in het kader van de woningwet te kunnen bouwen — vorderen veel tijd.
Dat het laatste woord over de uiteindelijke organisatorische vorm van onze werkzaamheid op het gebied van de bejaardenhuisvesting in 1958 nog niet gesproken was, behoefde voor onze afdelingen geen beletsel te vormen voor de verdere ontwikkeling van hun plannen. Plaatselijk zowel als landelijk bestaat nl. voortdurend gelegenheid tot samenwerken met een woningbouwcorporatie.

De thuisverblijvende bejaarden

De grote groep thuisverblijvende bejaarden, waaronder velen die niet goed ter been meer zijn, heeft de speciale aandacht van de landelijke en plaatselijke secties gehad. Er zijn in dit jaar enige initiatieven gerealiseerd en bestaande voorzieningen hebben zich uitgebreid.
In veel afdelingen van Humanitas is dit werk, gevarieerd naar plaatselijke behoefte en instrumentele mogelijkheden, ter hand genomen. Zo ligt in Groningen het accent zeer sterk op het 'friendly visiting'. Een vaste kern van 27 vrijwilligers legt daar regelmatig bezoeken af bij geestverwante bejaarden.
Ongezocht heeft dit bezoekencontact in Groningen geleid tot de organisatie van ontspanningsmiddagen en een gezamenlijk uitstapje.
In Haarlem wordt behalve aan bezoeken veel aandacht besteed aan een uitgebreide en goed georganiseerde lectuurvoorziening, ook weer verbonden met ontspanningsmiddagen met een jaarlijkse excursie, waaraan telkens meer bejaarden deelnemen.
De afdelingen Rotterdam, Delft, Dordrecht, Utrecht en Amsterdam organiseren hoofdzakelijk sociëteits- en clubwerk en houden culturele bijeenkomsten.
In Rotterdam beheert de afdeling 19 sociëteiten en biedt zij gastvrijheid aan een bejaardenclub.
Delft heeft 2 sociëteiten, evenals Dordrecht en Utrecht.
De afdeling Utrecht heeft dit werk weer een eigen kleur gegeven door 5 excursies voor bejaarden naar bedrijven te organiseren.
Het is niet mogelijk in dit jaarverslag alle werkzaamheden van alle afdelingen op te sommen. Het ging er slechts om de lezer een karakteristiek beeld te geven. De opsomming hierboven geeft slechts de meest kenmerkende activiteiten weer.
In een aantal kleinere afdelingen is, zo leest men in de plaatselijke jaarverslagen, werk van gelijke strekking voor bejaarden verricht.
In landelijk verband, in het kader van de Nederlandse Federatie voor de Bejaardenzorg, werd getracht een bijdrage aan het denken over de vraagstukken van bejaardenzorg te leveren.
Humanitas is in deze federatie vertegenwoordigd en nam deel aan het werk van verschillende commissies.

Gerepatrieërdenzorg

De grote stroom gerepatrieerden die ultimo 1957 en begin 1958 ons land binnenkwam, heeft — naast de extrabelasting voor de grote afdelingen die er uit voort kwam — uiteraard ook invloed gehad op de organisatie van ons centrale apparaat.
Hoewel het aantal nadrukkelijk als buitenkerkelijk geregistreerden in de nieuwe groepen repatrianten verhoudingsgewijs klein was, bleek uitbreiding van onze medewerkersstaf toch noodzakelijk.
In het begin van het verslagjaar werd bovendien een tijdelijke landelijke sectie gerepatrieerdenzorg gevormd uit de 'oude commissie', met de heer I. Sluyter als voorzitter en mej. Ch. Loen als secretaresse.

Adressen van gerepatrieerden die voor bijstand vanwege Humanitas in aanmerking kwamen, werden verkregen door middel van passagierslijsten, van het CCKP, van het ministerie en soms van de provinciale bureaus en plaatselijke diensten van Sociale Zaken.
Hierbij trad duidelijk aan het licht, dat men ook elders de toeloop maar nauwelijks kon verwerken, vele opgaven waren onjuist en kostten vergeefse reizen omdat de gerepatrieerden dan óf reeds verhuisd óf toch lid van één der hulpverlenende kerken bleek te zijn.
Voorafgaande aan huisbezoeken werd aan de gerepatrieerden meestal een folder over ons werk met antwoordkaart toegezonden.
In de opvang en begeleiding van de gerepatrieerden die contact met Humanitas kregen of zochten, werden onze maatschappelijk werksters in vele plaatsen bijgestaan door vrijwilligers, waarmee een geregeld contact werd onderhouden. Deze vrijwilligers werden hoofdzakelijk ingeschakeld voor de eerste oriënterende huisbezoeken en in enige gevallen voor langdurig contact. Waar deskundige bijstand nodig was werd die door een der uitvoerende maatschappelijk werk(st)ers gegeven.
Een woord van waardering voor het werk dat door onze vrijwilligers voor deze met — geforceerde — spoed opgezette organisatie is gedaan, is hier zeker op zijn plaats.
In het algemeen kan gezegd worden, dat de persoonlijke moeilijkheden van gerepatrieerden hoofdzakelijk lagen bij de instrumentele aanpassing. Materiële hulp was ook nogal eens nodig. Gelukkig kon zeer vaak — vooral als het zgn. 'uitgezonden krachten' betrof — volstaan worden met inlichtingen over en verwijzingen naar de speciale regelingen voor gerepatrieerden, anders was de stroom ook niet te verwerken geweest.
Aan de bejaarden en sanatoriumpatiënten werd speciale aandacht gegeven en incidenteel werd een proef met groepswerk (kookcursus) genomen, die een bevredigend resultaat opleverde.
Over de kerkelijke integratie van de Nederlanders uit Indonesië en de verschillen in opvatting daarover tussen de 'Indischman' en de 'Hollander' is reeds veel geschreven. We zullen dat in dit jaarverslag nalaten. Wat opviel was dat verscheidene malen gerepatrieerden, die formeel opgegeven hadden tot één der kerken te behoren, ten slotte onze bijstand inriepen.
Mevr. H. J. Roes was namens Humanitas lid van de zgn. 'Commissie Voorthuizen', die nog steeds werkt ten behoeve van het bungalowkamp Het Witte Dorp.
Voor werk in 'de rest van Nederland' (de afdelingen in de grote plaatsen Amsterdam, Rotterdam en Den Haag hadden hun eigen maatschappelijk werksters voor de gerepatrieerden) beschikte het centraal bureau over drie uitvoerende maatschappelijk werkers voor de gerepatrieerdenzorg.
Twee daarvan, mevr. W. Tjepkema driemaal en mej. S. Hijmans eenmaal, werden door het CCKP ingeschakeld voor het werk aan boord van repatriantenschepen.
De heer W. A. van Opijnen werd door het centraal bureau als maatsch. werker voor de gerepatrieerden in Gelderland en Overijsel gedetacheerd.

Gerepatrieerdenzorg in de grote steden

De afdeling **Amsterdam** had in 1958 twee maatschappelijk werksters in dienst voor de gerepatrieerdenzorg. De heer Th. Hogendorp droeg het voorzitterschap van de plaatselijke sectie over aan de heer M. Veldkamp.

In **Den Haag** kreeg in de loop van het verslagjaar de plaatselijk maatschappelijk werkster de hulp van een assistent voor halve dagen.

In de afdeling **Rotterdam** was evenals vorige jaren een maatschappelijk werkster voor de gerepatrieerdenzorg verbonden aan het plaatselijk bureau.

Interne samenwerking

De 8 maatschappelijk werk(st)ers voor de gerepatrieerdenzorg hadden door middel van regelmatige bijeenkomsten steeds contact met de specialisten voor maatschappelijk werk van het centraal bureau, met de landelijke sectiesecretaresse en met elkaar.

Spreekuren

In Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Hengelo, Utrecht, Hilversum en Haarlem werd geregeld door één der maatsch. werksters een spreekuur voor gerepatrieerden gehouden. Door de sectiebestuursleden en de maatschappelijk werksters werden, in een onderlinge werkverdeling, regelmatige contacten onderhouden met de volgende instellingen:
Ministerie van Maatschappelijk Werk, CCKP, de hoofden van de provinciale bureaus van het ministerie van Maatschappelijk Werk, de gemeentelijke diensten van Sociale Zaken, de rijksarbeidsbureaus, Pelita en raden voor de Kinderbescherming.
De voorzitter en secretaresse der landelijke sectie zijn lid van de commissie voor maatschappelijk werk van het CCKP.
Een moeilijk probleem, dat in deze commissie werd behandeld, was de organisatie van de inschakeling van vrijwilligers bij het werk in contractpensions. De nogal egocentrische interpretatie inzake de levensbeschouwelijke scheidslijnen door enkele componenten der commissie maakte dat de theorie van de gezamenlijk gevonden modus niet gedekt werd door de praktijk in het werk. Ten slotte werden slechts vijftien van de honderd vrijwilligers uit Humanitaskring daadwerkelijk ingeschakeld.

Emigratie

De maatschappelijk werksters van Humanitas hebben in voorkomende gevallen assistentie verleend met het maken van rapporten ten behoeve van aanstaande emigranten.

M. DIJKSTRA,
algemeen secretaris

BALANS VAN DE VERENIGING HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1958

Dadelijk beschikbare middelen		
Kas, giro, bank		f 29.246,52
Vorderingen en vooruitbetaald		
Prijsvraag	f 42.656,45	
Andere vorderingen en vooruitbetaalde kosten	„ 38.067,40	
	f 80.723,85	
af: Res. dub. deb.	„ 4.019,45	
		f 76.704,40
Rek. Crt. Voogdijwerk		„ 12.429,47
Vastgestelde middelen		
J. W. Brouwersstr. 16		„ 55.200,—
Meubilair en kantoormachines		„ 5.147,50
Invest. verz. organen		„ 1.369,84
		f 180.097,73

Schulden op korte termijn	f 47.753,60
Schulden op lange termijn	
Hypotheken	„ 53.330,—
Leningen	„ 20.100,—
Rek. crt. Fonds Makkerhulp	„ 5.644,20
Rek. crt. Stichting Kindertehuis	„ 376,28
Fondsen	
Fonds Voogdijkinderen	„ 7.697,40
Fonds Maatschappelijk werk	„ 15.678,82
Steunfonds maatschappelijk werk	„ 15.000,—
Fonds Gerepatrieerden	„ 7.171,60
Kapitaal	„ 7.345,83
	f 180.097,73

VERENIGING HUMANITAS STAAT VAN BATEN EN LASTEN 1958

	Begroot 1958	Werkelijk 1958
Personeelskosten		
Salarissen	f 83.750,—	f 85.589,08
Vakantietoesl., pensioenpremie en sociale lasten	„ 15.535,—	„ 14.658,23
Reiskosten en diversen	„ 12.500,—	„ 11.993,43
Kosten van het bureau		
Huisvestingskosten	„ 10.280,—	„ 10.069,97
Porti en telefoon	„ 5.300,—	„ 6.475,37
Bureaubehoeften	„ 6.800,—	„ 4.502,42
Kantoorinventaris (inclusief afschrijving)	„ 3.700,—	„ 3.075,65
Organisatiekosten		
Bestuur en commissies	„ 600,—	„ 518,10
Gewesten	„ 1.600,—	„ 940,06
Directe kosten maatschappelijk werk		
Sectiewerk en scholing	„ 7.000,—	„ 2.593,37
Fonds Makkerhulp	„ 3.000,—	„ 2.929,25
Documentatie	„ 700,—	„ 876,31
Voogdijwerk	„ 5.000,—	„ 147.883,17
Gerepatrieerdenzorg	„ 27.373,—	„ 32.805,30
Deelnemingen in Stichtingen e.d.	„ 2.722,50	„ 1.123,55
Organen	„ 9.000,—	„ 11.047,07
Verlies centrale verzending	„ —,—	„ 187,47
Propaganda	„ 1.500,—	„ 1.115,89
Diversen	„ 1.600,—	„ 3.934,15
Exploitatie kantoorgebouw	„ 4.300,—	„ 4.243,40
Dotatie Fonds voor Maatschappelijk Werk	„ —,—	„ 27.000,—
Dotatie Steunfonds Maatschappelijk Werk	„ —,—	„ 11.047,51
Voordelig saldo		„ 4.581,43
	f 202.260,50	f 389.190,24

	Begroot 1958	Werkelijk 1958
Regelmatige baten		
Afdracht afdelingen	f 24.125,—	„ 22.549,78
Algemene leden	„ 1.450,—	„ 1.940,11
Abonnementen en advertenties	„ 750,—	„ 821,50
Diverse jaarlijkse bijdrage	„ 18.145,—	„ 18.531,02
Kinderpostzegels	„ 1.700,—	„ 2.320,54
CCKP	„ 3.880,—	„ 2.400,—
Bijdragen v. adm. diensten	„ 6.960,—	„ 7.337,86
Overheidssubsidies	„ 48.300,—	„ 53.251,39
Toevallige baten		
Prijsvraag	P.M.	„ 66.868,79
Collecten	„ 4.500,—	„ 4.541,65
Giften, bijdr. en div.	P.M.	„ 9.609,88
Maatschappelijk werk		
Ontvangsten Voogdijwerk	P.M.	„ 147.883,17
Ontv. gerep. zorg	„ 27.373,—	„ 32.805,30
Ontv. Fonds Makkerhulp voor alg. maatsch. werk	„ 3.000,—	„ 2.929,25
Subsidie gezinsverzorging	„ 7.000,—	„ 7.500,—
Subsidie gezinsvoogdijwerk	„ 1.200,—	„ 1.900,—
Exploitatie kantoorgebouw	„ 6.000,—	„ 6.000,—
Nadelig saldo	„ 47.877,50	
	f 202.260,50	f 389.190,24

BALANS VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS PER 31 DECEMBER 1958

Postgiro	f	777,54	Schulden en vooruitontvangsten	f	41.230,28
Verpleegsubsidies en suppleties	„	47.992,13	Rekening-courant Humanitas	„	13.062,91
Diverse debiteuren	„	5.206,80			
Nadelig saldo	„	316,72			
	f	54.293,19		f	54.293,19

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET VOOGDIJWERK VAN HUMANITAS OVER 1958

Kosten van maatsch. werkster en bestuur	f	19.631,40	Verplegingssubsidies en suppletie	f	136.960,80
Idem administratief personeel	„	6.125,36	Ouderbijdragen wezenrente en diversen	„	2.437,20
Verpleeggelden	„	117.177,18	Giften, kinderpostzegels e.d.	„	8.168,45
Diverse kosten verpleegden	„	563,96	Tekorten	„	316,7[illegible]
Kantoorkosten	„	4.187,15			
Lasten oude jaren	„	198,12			
	f	147.883,17		f	147.883,17

Financieel verslag over 1958

In dit jaarverslag treft u aan een verkorte balans per 31 december 1958, een staat van baten en lasten over 1958, de balans van het voogdijwerk en een staat van baten en lasten van het voogdijwerk. Op het ogenblik dat dit jaarverslag verscheen, konden wij nog niet beschikken over het accountantsrapport over het jaar 1958. T.a.v. de gepubliceerde cijferopstellingen moeten wij dus uit dien hoofde enig voorbehoud maken.

Uit de balans blijkt wel duidelijk, dat de liquiditeitspositie t.o.v. verleden jaar enigszins verbeterd is. Bedroegen liquide middelen en de vorderingen op korte termijn eind 1957 tezamen ± f 62.000,—, daartegenover stond een bedrag aan schulden op korte termijn van ± f 78.000,—.

Thans zijn deze cijfers respectievelijk ± f 106.000,— en ± f 48.000,—. Voor een belangrijk deel is de verbetering van de liquiditeitspositie een gevolg van de gunstiger voorschotregeling voor het voogdijwerk, waardoor het debet saldo van de rekening-courant terugliep van ± f 43.000,— tot ± f 12.500,—.

Daarnaast heeft het succes van de 2-ronden-prijsvraag veel tot de verbetering van de liquiditeitspositie bijgedragen. Een en ander wil niet zeggen, dat de liquiditeitsmoeilijkheden nu van de baan zijn, dit moge blijken uit het feit, dat per 31 december aan liquide middelen slechts een bedrag van ± f 29.000,— aanwezig was.

Een gunstig gevolg van de prijsvraagactie en een extra actie bij bedrijven is bovendien geweest dat in het Fonds Maatschappelijk Werk een bedrag van f 27.000,— kon worden gestort, welk bedrag zal worden aangewend voor bijdragen aan het werk in de afdelingen en gewesten. Hierdoor is waar gemaakt, wat wij in het vorige financiële verslag reeds aankondigden, nl. dat een veranderde opzet van de prijsvraag-aktie zou moeten leiden tot een hogere donatie aan het Fonds voor Maatschappelijk Werk. Dit is een belangrijk feit, want in de afdelingen en gewesten moet ons werk in hoofdzaak gestalte krijgen. Aan allen die tot het slagen van deze aktie in de afdelingen en daarbuiten hebben meegewerkt, willen wij onze hartelijke dank betuigen.

Dit jaar verschijnt op de balans een nieuw Fonds, nl. het 'Steunfonds Maatschappelijk Werk,' met een bedrag van f 15.000,—. Beoogd wordt dit Fonds Maatschappelijk Werk belangrijk op te voeren door een speciaal geëigende actie. In tegenstelling tot de doelstelling van het Fonds voor Maatsch. Werk ligt het niet in de bedoeling dit Fonds aan te wenden voor 'consumptieve' doeleinden. Het bestuur is nl. van mening, dat het met de toenemende ontwikkeling van ons werk noodzakelijk is een zekere reserve te vormen, die het mogelijk moet maken nieuwe initiatieven de nodige financiële ruggesteun te geven, indien van te voren niet helemaal zeker is dat deze initiatieven een sluitend financieel resultaat zullen opleveren en eventuele onverwachte tegenslagen op te vangen. Het Fonds is tevens bedoeld als een tegenwicht tegen de onzekerheid van een van onze bronnen van inkomsten, nl. de prijsvraag.

Tot nu toe zijn deze acties goed geslaagd, doch enige garantie voor de toekomst hebben wij niet. De staat van baten en lasten spreekt voor zichzelf en geeft geen aanleiding tot opmerkingen. Wel blijft bij ons bestuur de opvatting ongewijzigd, dat het zeer gewenst is, dat het subsidieplafond voor landelijke samenwerkingsorganen wordt gebracht op 70% in plaats van het nu geldende percentage van 60. Weliswaar is de subsidieregeling gewijzigd wat de berekening van de apparaatskosten betreft, doch hiermede is slechts een geringe verbetering bereikt.

Hoewel het jaar 1958, financieel gezien, niet ongunstig is geweest blijft het ongewisse in onze financiële situatie, dat wij voor een groot deel zijn aangewezen op inkomsten die een zeer wisselvallig karakter dragen. Meer dan ooit zullen wij dan ook moeten trachten door uitbreiding van het ledental meer vaste inkomsten te verkrijgen.

Tot slot betuigen wij gaarne aan al diegenen, die onze vereniging in 1958 hebben gesteund, onze hartelijke dank en spreken de hoop uit dat wij ook in de toekomst op hun hulp mogen rekenen.

dr. L. I. de Winter,
alg. penningmeester

Jaarverslag 1958 van de Stichting Kindertehuizen van Humanitas

Van het bestuur

Het stichtingsbestuur kwam in 1958 regelmatig, eens per maand, bijeen. Ook in 1958 waren er verschillende mutaties in de bestuurssamenstelling. Mevrouw A. M. Ploeger-Schaapman verliet het bestuur. Mejuffrouw E. Kamphuis Suermondt tradt tot het bestuur toe. De heer mr. M. Knap, aanvankelijk penningmeester, later waarnemend voorzitter, werd definitief tot voorzitter benoemd. Mevrouw mr. A. A. Groen-Korthof werd penningmeesteresse en na het vertrek van mevrouw A. M. Ploeger-Schaapman, tevens secretaresse. De directeur van het Kinderhuis 'Ellinchem' nam de bureauwerkzaamheden van mevrouw Ploeger over als adjunct-secretaris, daarin bijgestaan door mejuffrouw A. Zijlstra. De samenstelling van het bestuur was per 31 december 1958 als volgt:

mr. M. Knap, voorzitter; mevr. mr. A. A. Groen-Korthof, secretaresse/penningmeesteresse;

leden: mevr. E. Vrind-van Praag, mej. E. Kamphuis Suermondt, C. M. Swiebel.

In het verslagjaar werd het bestuur voortdurend geconfronteerd met enige nijpende problemen. Allereerst waren er financiële zorgen. Vooral de liquiditeitspositie was slecht. De stichting heeft niet de beschikking over eigen middelen en heeft ook onvoldoende inkomsten uit giften en bijdragen om het werk van de stichting op een hechter financiële basis te stoelen. De financiële situatie van de stichting werd derhalve gewikt en gewogen, terwijl tevens werd getracht zoveel mogelijk giften te verwerven. Met veel beleid werd over 1958 een sluitende exploitatie verkregen, vooral dank zij de giften.
Aan allen die ons werk in 1958 gesteund hebben, willen wij ook vanaf deze plaats, onze erkentelijkheid betuigen.
Een ander en niet minder belangrijk probleem dat voortdurend onder de aandacht was, betrof de voorziening van 'Ellinchem' met voldoende en bij voorkeur geschoold personeel. Dit bleek een onmogelijke opgave, zodat ook in 1958 met personeelsonderbezetting werd gewerkt. Opgemerkt moge worden dat de salariëring van het personeel overeenstemt met de normen van de Nationale Federatie, de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming. Gestreefd wordt naar verkorting der werktijden. Tot heden bleek realisering daarvan niet mogelijk. Deze onbevredigende personeelssituatie vergt uiteraard veel extra-inspanning van de aanwezige leiding.
Niet onvermeld mag blijven dat de huisvesting van gehuwde personeelsleden aandacht vraagt. Het bestuur overweegt of de aankoop van enige panden in de omgeving van het Kinderhuis een oplossing kan bieden.
De slechte liquiditeitspositie in 1958 belemmerde ook het aanbrengen van verdere materiële voorzieningen in het Kinderhuis. Nochtans konden op de eerste verdieping nog enige slaapkamers van de kinderen grondig worden opgeknapt. Eind 1958 werd een gift ontvangen die het mogelijk maakte om spreien te kopen. De onvoldoende financiële basis van de stichting maakte dat ook in 1958 de uitbreidingsplannen van de stichting in de koelkast bleven. Er bestaat behoefte aan tehuizen voor werkende, maar vooral ook studerende jongeren. Grote behoefte is er ook aan een orthopedagogisch centrum. Tot uitvoering van de plannen kon echter niet worden overgegaan.
In het verslagjaar werd de boekhouding van de stichting gescheiden van die van de Vereniging Humanitas. Zoals de ervaringen thans bewijzen, bevordert dit een duidelijker inzicht in de financiële situatie van de stichting.
Tot wijziging van de statuten, aangekondigd in ons vorig jaarverslag, kon in 1958 nog niet definitief worden overgegaan.

Van het kinderhuis 'Ellinchem'

In 1958 was de gemiddelde bezetting 34,8 kinderen per dag. (1956: 33, 1957: 34,6.) Het aanbod van kinderen was voldoende. Personeelsonderbezetting was ook dit jaar schuld aan de nog iets te lage gemiddelde bezetting met kinderen. In 1958 vertrokken uit 'Ellinchem' 30 kinderen, waarvan 9 teruggingen naar de eigen ouders, 13 werden geplaatst in een pleeggezin, 2 in een kinderpsychiatrische kliniek, 4 in een andere inrichting, 1 in een interne werkkring en 1 trad in militaire dienst.

Bezetting

De gemiddelde verblijfsduur van de kinderen bleef gelijk aan 1957, nl. 14 maanden. Versnelling van de doorstroming bleek, alhoewel daarnaar werd gestreefd, niet wel mogelijk. Uit contacten met maatschappelijk werksters blijkt dat het vinden van geschikte pleeggezinnen moeilijker wordt. Van belang is natuurlijk ook dat de maatstaven die men hanteert bij het bepalen van wat onder een goed pleeggezin dient te worden verstaan, langzamerhand, op grond van opleiding en verworven inzichten, worden verhoogd.

Personeel

Ook in 1958 werd grotendeels met een onvoldoende personeelsbezetting gewerkt. Het aantrekken van voldoende geschoold personeel blijft een aanhoudende zorg en vormt een bijkans onoverkomelijk probleem.

Contact instellingen

Met vele instellingen voor kinderbescherming bestond in 1958 een goed contact. Er blijkt een kleine verschuiving op te treden in de in 'Ellinchem' plaatsende instellingen. Er kunnen minder plaatsingen door Raden voor de Kinderbescherming worden gesignaleerd en meer plaatsingen door MOB's en jeugd-psychologische en psychiatrische diensten van gemeenten.
In 1958 nam het contact met de Vereniging Humanitas, betreffende de door de vereniging bij ons geplaatste voogdijpupillen, af. Dit werd in de hand gewerkt door het afnemen van het aantal plaatsingen door de raden.
Er kwam echter voor in de plaats een

toenemend contact met een aantal afdelingen van de Vereniging Humanitas, die als gezinsvoogdijvereniging in toenemende mate voor de noodzaak komen te staan, bij het toenemen van het aantal gezinsvoogdijpupillen, ook geschikte tehuisruimte te vinden voor die pupillen die tijdelijk uit het ouderlijk milieu verwijderd dienen te worden.

Diversen

Ook in 1958 was de heer J. H. Briët te Deventer als psychiater aan 'Ellinchem' verbonden. De heer Briët had contact met alle kinderen en leverde zijn deel aan de rapporteringsarbeid.
In 1958 kwam ook een relatie tot stand met de psycholoog de heer C. Kleisen te Arnhem, die een tiental van onze kinderen onderzocht.
De medische verzorging kwam in dit jaar in handen van de heer E. J. Cretier te Dieren, in verband met de inkrimping van de praktijk van de heer J. E. Prakken, die ruim zes jaar als arts aan ons tehuis verbonden was.
De tandheelkundige verzorging was in handen van de districtsschooltandartsendienst te Arnhem en de heer A. R. Theunissen te Dieren, die, zoals alle voorgaande jaren, zijn medewerking geheel belangeloos verleende.
Ter gelegenheid van het Sint-Nicolaasfeest werd 'Ellinchem' geadopteerd door De Arbeiderspers in Nederland en de Nationale Staal Industrie te Rheden. Opnieuw was er een prachtig feest met veel blijde gezichten.
De afdelingen van de Vereniging Humanitas zorgden er door hun giften voor dat onze kinderen ook in dit jaar konden genieten van hun vakantiekampen en trektochten.
Ten slotte spreken wij de hoop uit dat ook in 1959 op veler medewerking en steun gerekend mag worden.

HET BESTUUR

BALANS VAN HET KINDERHUIS ELLINCHEM PER 31 DECEMBER 1958

Kas, giro, bank		f 7.909,98	Schulden op korte termijn	f 27.188,36
Vorderingen en vooruitbetaald		„ 11.207,58	Voorschot ministerie van Justitie	„ 3.962,35
Rekening-courant 'Humanitas' C.B.		„ 376,28	Schulden op lange termijn:	
Vastgelegde middelen:			Hypotheken, lenningen, obligatielening	„ 120.950,—
gebouw 'Ellinchem'	f 113.706,—			
inventaris idem	„ 12.850,—			
		„ 126.556,—		
Negatief kapitaal		„ 6.050,87		
		f 152.100,71		f 152.100,71

STAAT VAN BATEN EN LASTEN VAN HET KINDERHUIS ELLINCHEM OVER 1958

Constante kosten			Gedeclareerde verpleeggelden	f 105.357,10
Salarissen minus ziekengeld	f 50.785,53		Nagevorderde verpleeggelden 1957	„ 6.565,83
Soc. lasten en pers.kosten	„ 4.820,13		Giften etc.	„ 5.988,26
Reiskosten	„ 1.428,71			
Voeding personeel	„ 5.576,89			
Opleiding en diversen	„ 890,05			
		f 63.501,31		
Ontvangen kost en inwoning	„ 7.765,80			
	f 55.735,51			
Huisvestingskosten	„ 19.989,60			
Kantoorkosten en diversen	„ 3.509,43			
		f 79.234,54		
Variabele kosten				
Verpleegkosten	f 33.895,22			
Huisvestingskosten	„ 2.916,06			
		„ 36.811,28		
Lasten oude jaren		„ 630,27		
Batig saldo over 1958 *)		„ 1.235,10		
		f 117.911,19		f 117.911,19

* Specificatie batig saldo:

Nagevorderde verpleeggelden 1957		f 6.565,83	
Toevallige baten		„ 5.988,26	
		f 12.544,09	
Onderbezetting	f 6.566,50		
Exploitatieverlies	„ 4.122,22		
Lasten oude jaren	„ 630,27		
		„ 11.318,99	
		f 1.235,10	